

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการใช้พลังงานเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการดำเนินชีวิตและการพัฒนาประเทศไทยมีปริมาณการใช้พลังงานที่เพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคการศึกษาและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ประกอบกับจำนวนประชากรของประเทศเพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายพลังงานเพิ่มสูงขึ้น โดยปัจจัยที่มีผลต่อการใช้พลังงานมีอยู่ 2 ประการคือ อุปกรณ์ไฟฟ้าไม่มีประสิทธิภาพ และจิตสำนึกของผู้ใช้พลังงาน อุปกรณ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพ เสื่อมสภาพ ทำให้ใช้พลังงานสูงและมีการสูญเสียพลังงานไปโดยเปล่าประโยชน์ หรืออุปกรณ์บางชนิดมีอายุการใช้งานที่นานๆ การจัดหาอุปกรณ์อันใหม่จึงมีความสำคัญ ซึ่งต้องใช้งบประมาณมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการลดการใช้พลังงานจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งการรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึก ทักษะคติ ของบุคลากรในหน่วยงานผู้ใช้พลังงานเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง

กรมกำลังพลทหารอากาศ มีบุคลากรทั้งหมด 373 คน การศึกษาพฤติกรรมการใช้พลังงานของสำนักงานกรมกำลังพลทหารอากาศในปี 2550 – 2551

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ นโยบายและมาตรการประหยัดพลังงาน มีการส่งเสริมบทบาทของบุคลากร ให้มีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า แต่เนื่องด้วยกรมกำลังพลทหารอากาศ มีบุคลากรจำนวนมาก บุคลากรแต่ละหน่วยงานมีศักยภาพการใช้พลังงานไฟฟ้าไม่เท่ากัน ซึ่งปริมาณการใช้ไฟฟ้าขึ้นอยู่กับจำนวนอุปกรณ์ไฟฟ้าของแต่ละอาคาร และจำนวนบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่ใช้ทรัพยากรหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าโดยตรง ทำให้เกิดผลการใช้พลังงานไฟฟ้าไม่เหมาะสมและใช้ไฟฟ้าไม่คุ้มค่า เช่น การเปิดไฟทิ้งไว้ช่วงพักเที่ยง ขณะไม่มีคนอยู่ในห้องสำนักงาน ไม่ปิดเครื่องปรับอากาศช่วงพักเที่ยง อุปกรณ์ไฟฟ้าเสียบปลั๊กทิ้งไว้ไม่ได้ใช้งาน ใช้กาน้ำร้อนในห้องปรับอากาศทำให้ส่งผลต่อภาระการทำงานของเครื่องปรับอากาศ ส่งผลให้เกิดการสิ้นเปลืองพลังงานไฟฟ้าเป็นอย่างมาก จากปัญหาพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าเนื่องจาก

บุคลากรขาดจิตสำนึกการใช้พลังงานไฟฟ้า ไม่มีการควบคุมพฤติกรรม หรือปลุกจิตสำนึกการใช้พลังงานไฟฟ้าทำให้เกิดผลกระทบต่อการใช้พลังงานไฟฟ้า

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีผลต่อจิตสำนึกการใช้พลังงานของบุคลากรกรมกำลังพลทหารอากาศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้กำหนดแผนกลยุทธ์ สร้างจิตสำนึกของพฤติกรรม การประหยัดพลังงานกรมกำลังพลทหารอากาศ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่มีผลต่อจิตสำนึกการใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานกรมกำลังพลทหารอากาศ
2. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมบทบาทของบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการประหยัดค่าใช้จ่ายไฟฟ้าของกรมกำลังพลทหารอากาศ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคือจิตสำนึกและพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าบุคลากรกรมกำลังพลทหารอากาศ จิตสำนึกและพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า

1. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า
2. ความรับผิดชอบด้านพฤติกรรม การอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า
3. ลักษณะการใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานกรมกำลังพลทหารอากาศ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีผลต่อจิตสำนึกการใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารกรมกำลังพลทหารอากาศ
2. ได้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการสร้างหรือปลุกจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานของอาคารสำนักงานกรมกำลังพลทหารอากาศ

1.5 นิยามคำศัพท์

1. จิตสำนึกการใช้พลังงานไฟฟ้า หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญที่ส่งผลให้การกระทำของกลุ่มผู้ใช้พลังงานไฟฟ้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. บุคลากร หมายถึง ข้าราชการทหาร ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการที่มีส่วนในการใช้พลังงานโดยตรง
3. พลังงานไฟฟ้า หมายถึง พลังงานที่ต้องการใช้กำลังไฟฟ้ากับอุปกรณ์
4. แผนกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติหรือดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. พฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า หมายถึง การกระทำหรือกิริยาอาการที่แสดงออกของแต่ละบุคคลต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังคงได้รับความสะดวกสบายเหมือนเดิม